

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 96/13 и и 89/16) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2016. ГОДИНУ ДЕМОКРАТСКОГ НАРОДНОГ САВЕЗА

Број: 03-07-6-557/17
Сарајево, 10. септембар 2018. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	6
5.1. НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза за 2016. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у октобру 2016. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијског извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2016. годину, утврђено је да је Демократски народни савез прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 6. став (2), члана 8. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горњих напомена, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза за 2016. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у октобру 2016. године.

Преглед и контрола финансијских извјештаја проведени су у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја Демократски народни савез се финансирао из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	49.901,00	7,89
2.	Прилози физичких лица (3-а)	53.300,00	8,43
3.	Прилози правних лица (3-б)	5.500,00	0,87
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	3.600,00	0,57
7.	Приходи из буџета (3-ф)	514.916,00	81,43
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	627.217,00	99,19
II	Остали приходи и друго	5.126,00	0,81
	Извори финансирања (I+II)	632.343,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 729.802,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Демократски народни савез. Скраћени назив: ДНС.

Демократски народни савез регистрован је код Основног суда у Бањој Луци, Рјешењем број: РП-4/00 од 21.06.2000. године. Рјешењем број: Рг-4/00 од 25.09.2002. године уписана је промјена сједишта политичке странке. Рјешењем број: Ф-1-4/00 од 06.10.2003. године уписана је промјена назива политичке странке, измјена и допуна Статута и промјена лица овлашћеног за заступање и представљање политичке странке.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, Алеја Светог Саве 20.

Лице овлаштено за заступање странке је Марко Павић, предсједник.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2016. годину је Ранка Михајловић.

У годишњем финансијском извјештају за 2016. годину, Демократски народни савез је у оквиру организационе структуре исказао:

- Главни одбор и
- 5 градских одбора¹.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Демократског народног савеза за 2016. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у октобру 2016. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијских извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Демократског народног савеза обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијским извјештајима са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на прилоге физичких и правних лица, приходе из буџета и трошкове изборне кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед, контрола и ревизија финансијских извјештаја Демократског народног савеза извршени су у периоду од 2005. до 2015. године, након чега су издати извјештаји о ревизији, односно извјештаји о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршене ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2015. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци: да у складу са одредбом члана 6. став (2) Закона о финансирању политичких странака, прилоге уплаћује на рачун главног одбора странке, да се не финансира из извора који су забрањени овим Законом, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да у сврху изборне кампање троши средства у законом дозвољеном износу. Поред наведеног странци је додатно препоручено: да исплату готовог новца из благајне врши на основу исправних књиговодствених исправа, да пословање благајне уреди тако да се разграниче дужности одобравања исплате, евидентирања и исплате готовине уз претходно дефинисање висине благајничког максимума, да изврши усклађивање обавеза са добављачима и проведе одговарајућа књижења у пословним књигама, да поштује и друге прописе, превасходно пореске и прописе о пословању готовим новцем и да дефинише поступке и процедуре интерних контрола у вези са процесом трошења финансијских средстава странке.

¹ Странка је у 2016. години остварила приход из буџета 40 општина, буџета Брчко дистрикта БиХ и буџета пет градова, што указује на чињеницу да странка није пријавила општинске одборе.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2016. годину, утврђено је да Демократски народни савез није испоштовао дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

а) Демократски народни савез је прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака².

Финансијска средства, у износу од 89.320,00 КМ, политичка странка није користила у складу са утврђеним Програмом утрошка средстава за 2016. годину.

- Програмом утрошка средства за 2016. годину Демократски народни савез је планирао трошкове пропаганде и репрезентације у износу од 250.000,00 КМ, а исте је остварио у износу од 305.901,00 КМ, чиме је планирани износ прекорачио за 55.901,00 КМ. Трошкове пропаганде странка је у финансијском извјештају исказала у износу 237.518,00 КМ и трошкове репрезентације у износу од 68.383,00 КМ. Трошкове репрезентације странка је исказала код Градског одбор ДНС-а Приједор у износу од 35.513,00 КМ и Главног одбора ДНС-а у износу од 24.776,00 КМ, док је код осталих организационих дијелова репрезентација исказана у укупном износу од 8.094,00 КМ.
- Трошкове закупнине пословних простора странка је програмом утрошка предвидјела у износу од 60.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 85.518,00 КМ, што је за 25.518,00 КМ више од планираног износа.
- Странка програмом утрошка није предвидјела хуманитарне расходе, а у финансијском извјештају је исказала трошкове у износу од 7.901,00 КМ.

б) Политичка странка је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 6. став (2) Закона о финансирању политичких странака.³

- Странка није успоставила евиденцију, нити је у финансијском извјештају пријавила новчану донацију правног лица Градинвест д.о.о. Приједор у износу од 200,00 КМ, чиме је прекршила одедебе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака. Поменути донацију правно лице је уплатило 26.08.2016. године на трансакцијски рачун Градског одбора ДНС-а Приједор.
- На трансакцијски рачун Градског одбора ДНС Приједор уплаћени су и прилози два физичка лица у износу од 5.000,00 КМ.
- Прилог правног лица „Водинг-92“ д.о.о. Бијељина у износу од 5.500,00 КМ уплаћен је на трансакцијски рачун Градског одбора ДНС Бијељина.

² У складу са одредбом члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

³ Политичке странке су, у складу са одредбама из члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, дужне водити евиденцију о пријему добровољних прихода, те издавати потврде о њиховом пријему. У складу са одредбама члана 6. став (2) Закона, добровољни прилози у новцу уплаћују се на трансакцијски рачун централе политичке странке.

Обзиром да прилози физичких и правних лица нису уплаћени на трансакцијски рачун Главног одбора странке, већ на трансакцијске рачуне нижих организационих дијелова, прекршене су одредбе члана 6. став (2) Закона о финансирању политичких странака.

с) Демократски народни савез је остварио прилог правног лица који је забрањен у складу са одредбом члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка је примила прилог у износу од 5.500,00 КМ од правног лица „Водинг-92“ д.о.о. Бијељина, које је са Општином Шамац склопило уговоре о јавним набавкама, чија вриједност прелази 10.000,00 КМ.⁴

На захтјев Централне изборне комисије БиХ, Општина Шамац је доставила акт, број: 05-058-38/18 од 20.02.2018. године у коме наводи да је у 2016. години имала склопљене уговоре са правним лицем Водинг-92 д.о.о. Бијељина у вриједности 13.549,20 КМ.

д) Политичка странка није поступила у складу са одредбама члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу финансијског извјештаја, финансијске документације коју је на захтјев Централне изборне комисије БиХ доставио Демократски народни савез и ревизијских доказа прибављених из екстерних извора, утврђено је да странка није водила пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима⁵, није успоставила адекватне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама⁶ и годишњи финансијски извјештај није поднијела на начин како је прописала Централна изборна комисија БиХ⁷.

(1) Странка је у различитим износима исказала приходе и расходе у пословним књигама, финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ и завршном рачуну који је поднијела Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге.

- У пословним књигама странка је исказала приход у износу од 754.878,30 КМ, у завршном рачуну 754.702,00 КМ, а у финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ приход је пријавила у износу од 632.343,00 КМ.

- Странка је у пословним књигама исказала расходе у износу од 852.338,30 КМ, у завршном рачуну у износу од 711.423,00 КМ, а у финансијском извјештају 729.802,00 КМ.

Увидом у финансијску документацију, утврђено је да су средства, која су из буџета исплаћена за финансирање коалиција, у пословним књигама странке исказана у пуном износу као приход, а потом дио средстава која је странка исплатила коалиционим партнерима у пословним књигама је евидентирала као трошкове Демократског народног савеза, те је на тај начин своје приходе и трошкове исказала у већем износу за 122.036,10 КМ.

⁴ У складу са одредбом из члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака, приватна предузећа која су с органима извршне власти на свим нивоима у БиХ склопила уговор о јавној набавци услуга, уговор о јавној набавци роба или уговор о јавној набавци радова у складу с прописима о јавним набавкама у БиХ, не могу финансијски помагати политичке странке ако вриједност уговора у једној календарској години прелази износ од 10.000,00 КМ.

⁵ У складу са одредбом члана 11. Закона о финансирању политичких странака, политичка странка је дужна водити пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима

⁶ У складу са одредбом из члана 12. став (1) Закона, политичка странка води евиденцију о свијим приходима и расходима

⁷ У складу са одредбом из члана 12. став (4) Закона, политичка странка подноси финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

- (2) Странка није успоставила потпуне евиденције о приходима које је остварила из буџета Града Бања Лука, Града Добоја и буџета Општине Кнежево.
- Странка није у пословним књигама и финансијском извјештају исказала дио прихода, у износу од 1.435,00 КМ, који је остварила из буџета Општине Кнежево. Општина Кнежево је доставила акт, број: 04-03-2-1/17 од 19.02.2018. године, у коме наводи да је у 2016. години исплатила три рачуна у корист Демократског народног савеза и то сљедећим добављачима: Мон-Ами д.о.о. Кнежево у износу од 275,10 КМ, Плаве воде д.о.о. Кнежево у износу од 686,80 КМ и Ексстан д.о.о. Кнежево у износу од 473,70 КМ.
 - У пословним књигама и финансијском извјештају странка је евидентирала приход из буџета Града Добоја у износу од 9.194,00 КМ, док је Град Добој у свом акту број: 06-403-1-87/18 од 19.02.2018. године навео да је у 2016. години Демократском народном савезу исплатио средства у износу од 6.129,00 КМ и то у двије транше по 3.064,50 КМ.
 - У финансијском извјештају странка је пријавила приход из буџета Града Бања Лука у износу од 37.533,00 КМ. Према подацима Скупштине Града Бања Лука, Демократском народном савезу су уплаћена средства у износу од 31.680,71 КМ.
- (3) У финансијском извјештају странка није пријавила организациону структуру у складу са чланом 10. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака. Иако је у складу са наведеним чланом Правилника странка била обавезна у образац 1-1 финансијског извјештаја унијети податке за све нивое организовања (главни одбор, ентитетске, кантоналне, општинске и друге организације), странка је унијела само податке за Главни одбор ДНС-а и пет градских одбора: Градски одбор ДНС-а Приједор, Градски одбор ДНС-а Бања Лука, Градски одбор ДНС-а Бијељина, Градски одбор ДНС-а Добој и Градски одбор ДНС-а Зворник.
- (4) Финансијски извјештај Демократски народни савез није попунио у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака. Странка је приходе, у износу од 62.400,00 КМ и расходе у износу од 729.802,00 КМ, који се у финансијском извјештају исказују по свим организационим дијеловима, исказала као приходе и расходе Главног одбора и пет градских одбора, чиме је прекршила одредбе члана 14., члана 15., члана 18., члана 22. и члана 23. Правилника.
- (5) У финансијском извјештају политичка странка је исказала обавезе на дан 31.12.2016. године у износу од 100.066,00 КМ, од чега су обавезе по основу позајмица од правних лица у износу од 2.650,00 КМ и остале обавезе (обавезе према добављачима, обавезе за плате, порез, доприносе и камате) у износу од 97.416,00 КМ, за које није навела тачне датуме њиховог настанка, чиме је прекршила одредбе члана 24. став (1) тачка б) Правилника. Странка је навела да су обавезе према 86 добављача, у износу од 51.625,00 КМ, настале 31.12.2016. године, иако је већи дио обавеза настао у ранијем периоду, односно прије датума који је странка навела у финансијском извјештају.
- е) **Демократски народни савез изборну кампању није финансирао са трансакцијског рачуна који је, у складу са чланом 4.4 Изборног закона БиХ, пријавио Централној изборној комисији БиХ приликом подношења захтјева за овјеру за изборе.**
- Од укупно остварених трошкова изборне кампање, у износу од 237.518,00 КМ, са рачуна Главног одбора странке, који је пријављен у складу са чланом 4.4 Изборног закона БиХ, финансирани су трошкови у износу од 187.313,00 КМ. Нижи организационин дијелови странке изборну кампању су финансирали, путем својих трансакцијских рачуна, у износу од 50.205,00 КМ.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁸ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

Према подацима Централне изборне комисије БиХ, на основу броја бирача, Демократски народни савез је могао потрошити 943.562,00 КМ.

У сврху изборне кампање политичка странка је у годишњем финансијском извјештају исказала трошкове у износу од 237.518 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Демократском народном савезу да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом,*
- *да води евиденцију о прилозима,*
- *да добровољне прилоге у новцу уплаћује на трансакцијски рачун главног одбора странке,*
- *да се не финансира из извора који су забрањени политичким странкама,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима,*
- *да у својим пословним књигама успостави адекватне евиденције о приходима, расходима и обавезама странке и*
- *да финансијске извјештаје подноси у форми коју је Централна изборна комисија БиХ прописала својим подзаконским актима.*

КОМЕНТАР

Политичка странка се није очитовала на налазе ревизије наведене у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2016. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Шеф Службе за ревизију, ревизор

Мр. sc. Хасида Гушић

⁸ Члан 15.10 став 2. Изборног закона Босне и Херцеговине прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког